

Om inte något dramatiskt inträffar, får Sverige en ny regering imorgon. Med anledning av detta har Riksförbundet FUB:s jurister och ombudsmän tittat på överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Miljöpartiet. I dagsläget är punkt 64 av särskilt intresse för funktionsrättsrörelsen då den handlar om den framtida utvecklingen av LSS-insatsen personlig assistans och assistansersättning.

64.

”Säkerställ att den personliga assistansen och assistansersättningen präglas av hög kvalitet och rättssäkerhet. Alla som har rätt till stöd ska få det. Rätt till assistans för egenvård, inklusive andning och sondmatning, ska återställas (Förslag kommer i den sittande utredningen).

Rätten till assistans för behov av tillsyn ska stärkas. Definitionen av normalt föräldraansvar ska smalnas av. Tillsätt en ny assistansutredning för att säkra detta. (Utredning 2019. Ny lagstiftning från 2021). Utred också frågan om huvudmannaskapet för den personliga assistansen. (Utredning 2021. Eventuell ny lagstiftning under nästa mandatperiod.)”

- **Säkerställ att den personliga assistansen och assistansersättningen präglas av hög kvalitet och rättssäkerhet.**

FUB kommenterar: **SAMTLIGA** LSS-insatser ska präglas av hög kvalitet och rättssäkerhet! Betänkandets kartläggning identifierar kvalitetsbrister och rättsosäkerhet inom så gott som alla insatser. Säkerställandet av hög kvalitet och rättssäkerhet för alla tio insatser bör därför vara av högsta prioritet när den nya regeringen ska bestämma sig för hur man vill gå vidare med LSS-utredningens betänkande.

- **Alla som har rätt till stöd ska få det.**

FUB kommenterar: I sitt betänkande föreslår LSS-utredningen att rätten till personlig assistans inte ska gälla för barn under 16. Istället föreslår man en ny insats för barn (*Personligt stöd till barn*) med kommunen som huvudman. Risken är därmed överhängande, att även denna insats blir rättsosäker till följd av subjektiva, ej likvärdiga bedömningar hos Sveriges 290 kommuner. I likhet med Socialstyrelsen, anser FUB att personlig assistans fungerar bra för de allra flesta barn och ungdomar. Att neka barn under 16 rätt till personlig assistans strider mot både FN:s barnkonvention (som blir lag i Sverige fr.o.m. den 1 januari 2020) och FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

- **Rätt till assistans för egenvård, inklusive andning och sondmatning, ska återställas (Förslag kommer i den sittande utredningen).**

FUB kommenterar: **Självklart** måste behovet av egenvård inklusive andning och sondmatning ge rätt till personlig assistans. Högsta förvaltningsdomstolen har fastställt i en dom som kom i april 2018 (HFD Mål nr 682–17) att sondmatning ska räknas som ett grundläggande behov och ge rätt till personlig assistans. I december i år blev det klart att kravet på en lagändring

gällande ersättning för hjälp med andning och sondmatning är något som har stöd i hela riksdagen, vilket FUB tycker är mycket positivt. Med den nya regeringen snart på plats, borde en lagändring vara genomförd före halvårsskiftet.

- **Rätten till assistans för behov av tillsyn ska stärkas.**
FUB kommenterar: Många har drabbats av den kraftiga neddragningen i assistansen för tillsyn. Att rätten ska stärkas vid behov av tillsyn är både nödvändigt och brådskande.
- **Definitionen av normalt föräldraansvar ska smalnats av.**
FUB kommenterar: Att definitionen av normalt föräldraansvar ska smalnats av tycker FUB är positivt. Förslaget skulle kunna härledas direkt till FUB:s rapport [Föräldraansvar till barn med funktionsnedsättningar – Hur tolkas och tillämpas begreppet föräldraansvar vad gäller insatser till barn enligt LSS och ersättningar enligt SFB?](#) som publicerades i mars 2018 och som citeras i LSS utredningens betänkande. Rapporten visar att tolkningsutrymmet är betydande när det gäller att fastställa föräldraansvarets omfattning för barn i olika åldrar och med olika funktionsnedsättningar. Detta leder till att bedömningarna inte blir likvärdiga i likartade fall och att besluten om insatser kan variera i hög grad, beroende på var man bor och den enskilde handläggarens kompetens.
- **Tillsätt en ny assistansutredning. (Utredning 2019. Ny lagstiftning från 2021)**
FUB kommenterar: Det s.k. beredningskravet innebär att ett nytt lagförslag måste utredas. Men vi anser att det finns så pass mycket underlag redan framtaget som genomlyser insatsen personlig assistans, att en eventuell ny assistansutredning måste få tydligt formulerade direktiv som är helt och hållet fokuserade på att presentera konkreta förslag **som utgår från lagens ursprungliga intentioner**. Vi tycker det är positivt att utredningen är tänkt att komma igång snabbt, med ambitionen att få en ny lagstiftning på plats från 2021.
- **Utred också frågan om huvudmannaskapet för den personliga assistansen. (Utredning 2021. Eventuell ny lagstiftning under nästa mandatperiod.)**
FUB kommenterar: Vi tycker det är positivt med det klara beskedet kring huvudmannaskap som lämnades av Bengt Eliasson (L) i en intervju i Assistanskoll den 16 januari:
"Nej, den frågan behöver inte utredas igen eftersom vi är överens om ett statligt huvudmannaskap. När överenskommelsen förhandlades fram i denna del var LSS-utredningens förslag inte framlagda."
Bedömer du ett statligt huvudmannaskap kan införas under den kommande mandatperioden?
"Så snabbt som möjligt. Möjligen till nästa årsskifte om det kan gå ut på snabb remiss och om det finns en majoritet för det, säger Bengt Eliasson."